

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2059/2022
06.07.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Алекса Томић, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Милан Ракић“ из Мионице, коју заступа Општинско правобранилаштво Мионица, ради ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 382/22 од 30.03.2022. године, у седници одржаној 06.07.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 382/22 од 30.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Мионици П1 14/21 од 09.12.2021. године, која је исправљена решењем под истим бројем од 25.01.2022. године, ставом првим изреке, тужена је обавезана да тужилци исплати накнаду за исхрану у току рада за период од 01.03.2018. године до 31.03.2021. године у износу од 257.830,65 динара са законском затезном каматом од 09.10.2021. године до исплате и 47.150,49 динара на име обрачунате законске затезне камате до 08.10.2021. године. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужилци исплати накнаду регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.03.2018. године до 31.03.2021. године у износу од 128.164,76 динара са законском затезном каматом од 09.10.2021. године до исплате и 23.221,30 динара на име обрачунате законске затезне камате до 08.10.2021. године. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 80.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 382/22 од 30.03.2022. године, преиначена је првостепена пресуда и ставовима првим и другим изреке и одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да јој тужена исплати накнаду трошкова исхране и регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.03.2018. године до 31.03.2021. године са законском затезном каматом од 08.10.2021. године. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка из става трећег изреке првостепене пресуде и одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова парничног

поступка са припадајућом каматом. Тужила је обавезана да туженој накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 21.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, тужила је обавезана да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 53.039,82 динара.

Против другостепене пресуде, тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу чл. 408. и 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП и утврдио да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је запослена код тужене на радном месту ..., а у спорном периоду тужена јој је исплаћивала минималну зараду. Из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђено је да је тужилина плата исплаћивана тако што је основица помножена са коефицијентом плате и из обрачунских листа зарада се види да је у целом спорном периоду плата тужили коригована, односно увећавана до минималне законом загарантоване зараде на месечном нивоу. Првостепени суд је прихватио прву варијанту обрачунате зараде из налаза и мишљења вештака, тако што је извршен обрачун регреса и топлог obroка за спорни период према параметрима општег колективног уговора.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у побијаној другостепеној пресуди примењено материјално право када је првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев тужиле одбијен као неоснован.

Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/2017... 129/2021), у одредби члана 187. став 3. прописује да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. На основу одредбе члана 4. став 1. истог Закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана Закона, да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15 и 99/20), у одредби члана 20.

прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са Законом (став 1.), а уколико је основна плата запосленог, која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата, за пуно радно време и остварени стандардни учинак, ниже од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на горе описани начин, исплаћује се у висини минималне зараде (став 2.).

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. те одредбе Закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2 тог Закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун исплата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене у основном образовању.

У конкретном случају, тужилца је запослена у школи, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијерна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорностим запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон (Закона о платама у државним органима и јавним службама) прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/2015) није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, а то право није предвиђао ни претходно важећи Посебни колективни уговор („Службени гласник РС“, бр. 12/2009). Дакле, на основу горе наведених прописа, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, па не постоји правни основ за остваривање предметног права тужилце садржан било у општем било у посебном акту. То значи да тужилци не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту њене плате, па је то што је тужилци, у спорном периоду, исплаћивана

минимална зарада без утицаја на одлучивање. Зато се ревизијом тужиље неосновано истиче погрешна примена материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић